

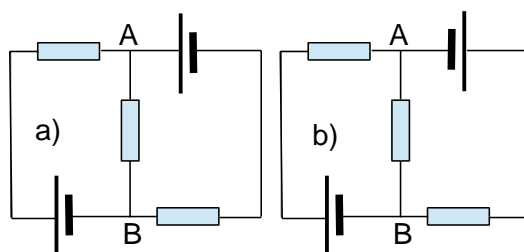
Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie
Olimpiada "O Diamentowy Indeks AGH" 2014/2015

Fizyka – Etap 2

Uwaga: za każde poprawnie rozwiązane zadanie uczestnik może uzyskać maksymalnie 20 punktów

1. Dziecko stoi na zboczu góry nachylonym pod kątem $\alpha = 30^\circ$ do poziomu i wciąga pod górę sanki, o masie $m = 10$ kg, ustawione wzdłuż kierunku największego nachylenia zbocza. Sznurek, do którego przymocowane są sanki nachylony jest pod kątem $\beta = 20^\circ$ do zbocza, a współczynnik tarcia płoż sanek o zbocze wynosi $f = 0,1$. A/ Ile wynosi minimalna wartość siły, z jaką dziecko musi ciągnąć za sznurek, aby sanki nie zjeżdżały w dół zbocza? B/ Ile wynosi minimalna wartość siły naciągu sznurka potrzebna do ruszenia sanek w górę zbocza?
2. Wahadło proste jest to mała kulka zawieszona na nitce o długości L . Okres małych wahań tego przyrządu jest dobrze wyrażony przez wzór obowiązujący dla wahadła matematycznego, $T = 2\pi\sqrt{L/g}$, gdzie g jest wartością przyspieszenia grawitacyjnego. Dla dwóch identycznych wahadeł prostych wykonano pomiary okresu na powierzchniach Ziemi i Księżyca, uzyskując stosunek wartości $T_Z/T_K = 0,407$. Zakładając, że Ziemia i Księżyc są jednorodnymi kulami o stosunku promieni wynoszącym $R_Z/R_K = 3,66$, oblicz stosunek średnich gęstości masy Ziemi i Księżyca.
3. Ustawiona pionowo U-rurka, zalana w dolnej części rtęcią, jest z jednej strony szczelnie zamknięta, z drugiej zaś otwarta. Dla temperatury $t_1 = 27^\circ\text{C}$ i przy ciśnieniu atmosferycznym o wartość $p_1 = 1013$ hPa, odpowiadającemu ciśnieniu hydrostatycznemu słupa rtęci o wysokości $H_1 = 76$ cm, poziom rtęci jest taki sam w obu ramionach, a słup powietrza odcięty w części zamkniętej ma wysokość $h_1 = 10$ cm. Oblicz względną zmianę wysokości tego słupa powietrza, $x = \Delta h/h_1$, po podgrzaniu układu do temperatury $t_2 = 77^\circ\text{C}$. W obliczeniach nie uwzględnij rozszerzalności temperaturowej rurki i rtęci. *Uwaga:* w obliczeniach wygodnie jest korzystać z wielkości względnych, np.: $x = \Delta h/h_1$, $\alpha = H_1/h_1$, $\beta = \Delta T/T_1$.

4. Dwa ogniwa o sile elektromotorycznej $\mathcal{E} = 9$ V i trzy oporniki o oporze $R = 10 \Omega$ łączymy w dwóch wariantach obwodu różniących się polaryzacją baterii przedstawionych na rysunkach a) i b). Jaki prąd płynie w gałęzi A-B w każdym z tych wariantów?

5. Kula metalowa o promieniu $R = 5$ cm została dokładnie rozładowana a następnie umieszczona na nieprzewodzącej elektrycznie podpórce. Kula zrobiona jest z cynku, dla którego praca wyjścia $W = 4,33$ eV. Powierzchnia kuli oświetlona została promieniowaniem ultrafioletowym o długości fali $\lambda = 200$ nm, które powoduje wybijanie z powierzchni cynku elektronów w tzw. zewnętrznym zjawisku fotoelektrycznym. Wybijanie elektronów powoduje dodatnie ładowanie się kuli i zwiększanie jej potencjału względem uziemienia (względem punktu w nieskończoności). Do jakiego maksymalnego potencjału można naładować kulę za pomocą takiego procesu? Jaka będzie wtedy wartość ładunku dodatniego zgromadzonego na powierzchni kuli? Ładunek elektronu $e = 1,6 \cdot 10^{-19}$ C, stała Plancka $h = 6,63 \cdot 10^{-34}$ J·s, prędkość światła $c = 3 \cdot 10^8$ m/s.